

Evolutie-leer spaart niets. Zooals de Israëliet voor het heilig Pascha elke korrel zuurdeesem had op te speuren en uit te zuiveren, zoo speurt zij elk Christelijk atoom na, om er vlak het tegenovergestelde voor in de plaats te stellen. Is de Evolutie-leer waar, dan is logen al wat de menschheid tot dusver gepeinsd, gezonnen en geloofd heeft. Tot hiertoe heeft zij dan gedroomd, en nu eerst begint zij wakker te worden. En ook, behaalt de Evolutie-leer hoe onwaar ook in haar monistisch en werktuigelijk drijven, de overwinning, dan zijn de dagen der consciëntie vrijheid, der verdraagzaamheid en der dulding geteld en moet het weer, als in Nero's dagen, tot een niets ontziende, gewelddadige vervolging van al wat Christelijk heet komen. Immers, het Evolutie-dogma stelt de gewelddadige te-niet-doening van het zwakkere ten plicht. Zelfs de gedachte alsof de Evolutie-leer niets dan een jongere vorm van het Pantheïsme is, moet weerstaan. Pantheïsme leert ontplooiing en dit is een organisch begrip, maar het Evolutie-dogma duldt niet anders dan werktuigelijke werking. De oude tegenstelling tusschen de Epicuristen en de Stoïcijnen scheidt ook de Pantheïsten en de Evolutionisten van elkaar.... Het geval is bij de Evolutie, het eenig denkbare motief, en al wat wij als geest eeren, nooit anders dan toevallige uitkomst. Schreef niet Dr. Zehnder een studie getiteld: „Die Mechanik des Weltalls”, en sprak niet Haeckel uit: „Die Welt geschichte muss ein physikalisches chemisches Process sein”?

De studiën der Darwinistische school zijn daarom niet waardeloos. Ieder die het licht mint, roemt in de weelde van de feiten door die studiën aan het licht gekomen en in de aandrift tot steeds dieper meer methodisch onderzoek, die er van uitging. Maar, al kreeg men daardoor een dieper blik in den bouw der wezens-wereld, de kennis dier ontsluimerde feiten, mag niet vereenzelvigd met hetgeen er valschelijk uit afgeleid werd. Het waargenomene (de empirie) is van het daarop gebouwde stelsel scherp te onderscheiden.

Dat men de voorstanders der Evolutie-leer goed moet narekenen, wordt door Dr. Kuyp er voorts aangetoond.

Haeckel schreef bijv.: Zoo staat het heden onbetwijfelbaar vast: de mensch stamt van den aap af”. Is dat nu een geconstateerd feit? Dat niet. De kennis der fossielen is nog verbazend vol leemten (ungeheuer lückenhaft). Haeckel erkent zelf, dat het bewijs ten deze niet kan geleverd worden door louter empirische onderzoe-